

A
87
ul. Młocznarska 93, Armii Krajowej
Służby Polek
ul. Podmurna 93, tel. 0048 56 65 22 186
mail: fapak@wp.pl; www.zawacka.pl
REGON: 870502736
KRS 00000 41692
Nr r-ku 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

Wypisano karty nr

52 52 AK
Powstanie W.

adres

DOHNAROWICZ Marta (1948)
z d. Urbaniec
ps. "Myszka"

3673/4SK

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

3673/USK

Dolmenowiec Maria (1948)

zd. Urbaniec ps. Myszka

1./1. Relacja ✓ 2 k, 2s.

1/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora —

1/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące delatora —

II. Materiały uzupełniające relację —

III/1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III/2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5. Inne —

IV. Korespondencja —

.....

.....

.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne : 4 ✓ 1

VI. Fotografie ✓ 1 ksero

Relacja

I/1 Relacja własna Marii Dolnarowicz, zd. Urbaniec
ps. „Myszka”, SZ SZ-AK Warszawa - Powstanie W.
maszynopis, kopia 2 k. 2 s. własnoręczny podpis, Wrocław
15 06 2012+

RELACJA WOJENNEJ SŁUŻBY.

Maria Urbaniec, ps. „Myszka”.

Urodzona w Łucku 7 października 1927 r., od 1948 r. Downarowicz.

Imiona rodziców: ojciec Jan, matka Zofia-Jadwiga z domu Buttowt-Andrzejkowicz.

Matka – w czasie I wojny kurierka w POW w Żytomierzu.

Ojciec – legionista, wywiadowca w POW. Przed wojną konsul na Węgrzech w Ungwarze.

Rodzeństwo: Andrzej ur. 1924 r. i Maciej ur. 1925 r.

Aktualny adres: Jarzębinowa 10 m. 10, 53-120 Wrocław, tel. 71 337-18-35.

Przed wojną ukończyłam 5 klas szkoły powszechnej w Warszawie, tam należałam do ZHP. Po powrocie z tułaczki wojennej w 1939 r. miałam za zadanie zbieranie obiadów w kamienicy na al. Niepodległości 132 i dostarczanie ich do szpitala w alejach Ujazdowskich dla naszych rannych jeńców. W czasie okupacji skończyłam szkołę powszechną i trzy klasy gimnazjalne pod płaszczykiem szkoły krawieckiej prowadzonej u Szachtmajerowej. Mieszkałam z Mamą i braćmi do chwili aresztowania Matki. Było to w sierpniu 1942 r. Mama – ps. „Rączka” była łączniczką dowódcy Śródmieścia pułk. Kułagowskiego ps. „Rabin” (również „Reżyser”). Do listopada była więziona na Pawiaku, potem wywieziona do Auschwitz, gdzie zmarła w lutym 1943 r. Obydwaj bracia byli w Plutonie Kadeckim, następnie Andrzej służył w I Pułku Podhalańskim. Andrzej był chory na płuca i rodzina pomogła wysłać go na leczenie w Nowosądeckie, gdzie po podleczeniu wstąpił do partyzantki. My z bratem Maciejem zamieszkaliśmy u rodziny, a potem u pani Haliny Romanowej, matki naszego przyjaciela, który został rozstrzelany, jako zakładnik z ulicznej łapanki.

W 1942 r. wstąpiłam do Szarych Szeregów na Pradze i tam składałam przyrzeczenie. Drużynową była Alina Romanówna, a w drużynie były m. in. Zofia Dąbrowska, Barbara Gac, Anna Kołdoń, Mira Miedzichowska. We wrześniu 1943 r. zostałam wprowadzona przez „Jagę” – Zofię Janczewską i Żerenia” – Jerzego Łukoskiego do batalionu „Zośka”, który w tym czasie przechodził reorganizację. Dostałam przydział do IV plutonu I Kompanii jako łączniczka d-cy plutonu Leszka Kidzińskiego „Kindżała”. Tam przeszłam szkolenie sanitarne i łączności. Następnie pełniłam służbę łączniczki przenosząc meldunki od d-cy kompanii do d-cy plutonu i od d-cy plutonu do dowódców poszczególnych sekcji. Brałam udział w akcji w Radości, dowoziłam broń, a po nieudanej akcji przenosiłam pieszo broń do Warszawy, bowiem kolejki podmiejskie były przeszukiwane przez Niemców.

W czasie Powstania przeszłam z oddziałem cały szlak bojowy, od Woli, przez Stare Miasto po Czerniaków. Przy natarciu na Dworzec Gdański zostałam ranna w obie nogi. Ze Starego Miasta przeszłam kanałami do Śródmieścia, skąd po kilkudniowym odpoczynku udałam się z oddziałem na Czerniaków. 23 września, kiedy nie otrzymaliśmy pomocy z za Wisły, udało nam się w 5 osób przedrzeć do Śródmieścia. Przejście trwało dwie doby podczas których poruszaliśmy się wyłącznie nocami, dnie spędzając w ukryciu. Z powstania wyszłam z ludnością cywilną.

Brat Maciej walczył w Śródmieściu w ochronie sztabu. Został ranny w prawą rękę, trafił do szpitala powstańczego, wraz z którym został wywieziony przez Niemców do szpitala wojennego w Zeithain.

Po powstaniu mieszkałam w Brwinowie, gdzie znalazła się duża grupa „Zośkowców”. Tam przestrzelone, niedoleczone kolano oraz niedożywienie spowodowało ostre zapalenie stawów. Brak lekarstw i trudne warunki materialne zaowocowało wadą serca. Osobami, dzięki którym przetrwałam ten okres byli: Pani Romanowa, wraz z którą wyszłam z Warszawy, Henryk Kozłowski – „Kmita” który ulokował mnie w pokoju u swojej rodziny

oraz „Madzia” – Halina Jankowska, która, podobnie jak powyższe osoby troskliwie się mną opiekowała. Po wejściu Armii Radzieckiej, wraz z grupą „Zośkowców” wróciliśmy do Warszawy, gdzie zajmowaliśmy się ekshumacjami, zabezpieczaniem broni i nową konspiracją w grupie „Kmity”. W 1946 r., po powrocie brata Maćka z Zeithainu, zamieszkaliśmy razem w Bytomiu, gdzie na zmianę pracowaliśmy, i uczyliśmy w liceum. Tam też zdałam maturę w roku 1948.

W Bytomiu poznałam Romana Downarowicza. Pochodził ze Lwowa, a w latach 1944-45 był wcielony do I Armii im. „Kilińskiego” i zdobywał Kołobrzeg. W międzyczasie był on schwytany przez Niemców, ale udało mu się uciec i powrócić do swojej jednostki. W wyniku sądu wojennego, został oskarżony o szpiegostwo i przydzielony do kompanii karnej.

We wrześniu 1948 r. wyszłam, za mąż za Romana i zaczęłam pracować w Zakładach Odzieżowych w księgowości. W tym czasie ukończyłam półroczny kurs księgowości organizowany w Katowicach. Mąż, po studiach ekonomicznych, dostał przydział pracy we Wrocławiu, do którego przeprowadziliśmy się w roku 1949 i gdzie mieszkamy do dziś. W tym samym roku rozpoczęłam pracę w księgowości w Orbisie. Pracowałam tam do roku 1956. W kwietniu 1956 r. urodziłam syna, a po urlopie wychowawczym, ze względu na pogorszenie stanu zdrowia zrezygnowałam z pracy. W 1963 r. przeszłam operację serca i otrzymałam rentę inwalidy wojennego. W latach 1966 – 1980 pracowałam chałupniczo w Przedsiębiorstwie Produkcji Nakładczej. W 1980 r. przeszłam na wcześniejszą emeryturę.

W latach 70. zaczęłam współpracę z młodzieżą z ZHP. Były to DHS (Drużyna Harcerzy Starszych) nr 7 i 12. DHS 7 przyjęła imię Janka Romockiego – „Bonwentury” z batalionu „Zośka”. Współpraca ta trwa do dziś. Kolejna drużyna, Złota Siódemka (kontynuacja DHS 7) przyjęła imię Anny Zakrzewskiej – „Hanki Białej.” W 1989 r., byłam w organie założycielskim Stowarzyszenia Żołnierzy AK Okręg Dolnośląski. Pełniłam funkcję sekretarza Tymczasowego Zarządu. Jesienią 1989 nastąpiło połączenie Stowarzyszenia ze Związkiem Żołnierzy AK, w wyniku czego powstał Światowy Związek Żołnierzy AK Okręg Dolnośląski. Przez jakiś czas wypisywałam legitymacje stale przybywającym członkom i prowadziłam bibliotekę ze społecznie ofiarowanych książek. Po kilku latach, ze względu na stan zdrowia wycofałam się z tej pracy. Potem byłam inicjatorką koleżeńskich spotkań Wrocławskiego Środowiska Powstańców Warszawskich, w Klubie Muzyki i Literatury, gdzie w sprawach gospodarczych pomagają nam harcerki ze wspomnianej drużyny im. „Hanki Białej”. Przez pewien czas społecznie pomagałam w Związku Inwalidów Wojennych we Wrocławiu. Odwiedzałam członków Związku i zdawałam sprawozdania o warunkach ich bytowych.

Niestety , nie posiadam żadnych zdjęć pamiątkowych z okresu służby w AK. Straciłam wszystko w Powstaniu.

Wykaz literatury gdzie można znaleźć wzmianki o mojej osobie z okresu konspiracji i powstania:

Andrzej Czarski – „Najmłodsi Żołnierze Walczącej Warszawy”,
„Pamiętniki Żołnierzy Batalionu ‘Zośka’ – praca zbiorowa,
Anna Borkiewicz-Celińska – „Batalion Zośka”,
Włodzimierz Trojan – „Ci, którzy przeżyli...”,
Henryk Kozłowski – „12 Miesięcy Przez Wiele Lat”,
Krzysztof Kunert – „Wrocławscy Powstańcy Warszawy”.

I/1-2

Odznaczenia:

Krzyż Armii Krajowej

Krzyż Partyzancki

Warszawski Krzyż Powstańczy

Srebrny Krzyż Zasługi

Złoty Krzyż Zasługi

Medal za Warszawę

Krzyż Kawalerski Odrodzenia Polski

Wrocław 15.06.2012r.

Maria Nowakiewicz

J. 3673 / WSK

Sz. Sz. Powst. Warsz.

FUNDACJA
GENERALNA
ELŻBIETY ZAWACKIEJ
1939 1945
DOWNAROWICZ Maria
2 d. URBANIEC
ps. "Mysalka"
V. Nazwiskowe karty informacyjne 1

2

J. 3673/WSK

52-52.
Powst. Liack-

DOWNAROWICZ Maria

z d. URBANIĘC

ps. „Myszka”

1939

1945

B. Rojeb 2014-

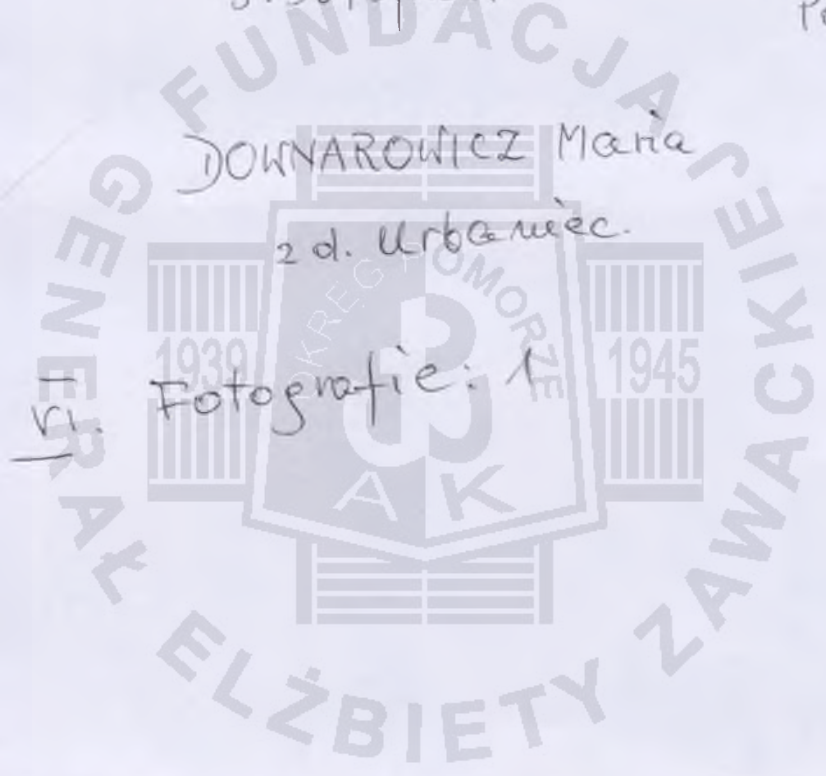
J. 3673/WSK

Sz. Sz.
Powst. Warsz

DOWNAROWICZ Maria

2 d. Urbańiec.

Fotografie: 1

Maria Urbaniec, zam. Dohnarowice
r. 1947, (z teści Dohnarowice - 1985)

DOMARONICZ MATIA

